

Передплата

«РУСЛАНА» виласить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
в рік . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Щодня число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвеш ми очи і душу ми вивеш; а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсілані» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Посол кн. Аверсепері про політику Німців-вольнодумців і становище руских послів.

(Ковець).

Замість числити ся з дійсними реальними даними в парламентарних і політичних відносинах, «Діло» глядить відради в статі віденської Arbeiter Zeitung (замітно однак, що «Діло» не навело голосу тої самої Arbeiter Ztg про музикальну продукцію руских послів в державній раді, котру она назвала невідповідною і неумістною) і подає про сю статью ось які замітки:

«Про відношенє німецьких політиків в Австрії до Русинів приносить замітну передову статью вчерашнє число «Arbeiter Zeitung». Схарактеризувавши историю дотеперішної політики Німців в Австрії як «историю великих слів та малих діл, историю політичних безглуздосгий, занедбаних нагод і призабутих плянів», соціально-демократичний орган пише: «Колись давнійше мріло німецьке міщанство про самовладність у сій державі. Але штучний систем привілеїв не здужав усунути факту, що девять мільонів Німців не зможе трівко заволодіти над шіснайцятьма мільонами Славян і Романів. І тому розглядало ся німецьке міщанство за союзниками для оборони перед славянською більшістю. Ёго найрозумнійші умі радили ёму заключити союз з Русинами й Італійцями...» А далі так: «Коли німецька політика супроти Італійців є безглуздністю, то її відношенє до Ру-

синів є злочином. Нема жодного села в Австрії, де Русини загрожуваби національним інтересам Німців. За те Русини скрізь стоять у безпощадній боротьбі з польською шляхтою, котра... знижує державну бюрократию до свого зняряду для ограблюваня руских мужиків із прав, що їм признають ся державними законами. Коли німецьке міщанство рішить ся підперти Русинів в їх розпучливій боротьбі, коли воно звяжеть ся з Русинами трівким союзом, то воно запевнить собі участь у державній власті та усуне не безпеку словянської більшости. Одначе союз із Русинами не тільки є імперативом політичного розуму, але він повинен бути для народів західної части Австрії просто справою серця» — Тут іде горячий уступ про обурюючу до дна душі та образуючу почуванє слухности й правности кожного Європейця, польську господарку супроти Русинів у Галичині. Далі «Arbeiter Zeitung» пише: «Німецькі політики не послушали політичного розуму, що велів їм старати ся придбати в Русинах вірних союзників для Німців; вони образили й етичне почуванє німецького народа, яке йому не позволяє на спілку з галицькими гнобителями»

«Стільки «Arbeiter Zeitung» про німецько-руські відносини. Не потребуємо сумнівати ся, що як в українській суспільности, так і в українських послів є повне зрозумінє для наведеної виспе політичної комбінації, а ніякі балачки ні ереміяди про славянську взаємність і «спільність» славянських інтересів не закрийють перед нами факту, що нашими ворогами й гнобителями в нід цілих століть якраз «славянські братя»

Arbeiter Ztg отже намагає ся тим самим страхопудом налякати вольнодумних Німців, якими їх все лякала N. fr. Presse, себ то не безпекою славянської більшости.

Тимчасом вислід виборів до нової палати і угрупованє парламентарних стороництв показали, що всі обчисленя, які роблено підчас розправи над виборчою реформозо в давній раді державній про так зв. німецько-романський і славянський блок, показали ся зовсім хибними і сегодня кожний, хто глядить трезезими очима на парламентарні відносини і незапомороченим пристрастию умом, оцінює парламентарне положенє, конечно признає, що нема найменшої для Німців небезпеки славянської більшости і тою небезпекою є налякає Arbeiter Ztg Німців-вольнодумців. Навіть п. Будзиновский в своїх статях про парламент «праці» признав, що Німці-вольнодумці лише як би про людске око гороїжили ся домаганями чеських послів що до введеня чеської мови в державній раді і лише для демонстрації подали внесене о признанє німецької мови одинокою парламентарною та з того виводить, що Чехи з Німцями порозуміли ся. Очевидно Німці-вольнодумці є занадто реальними політиками, що би зривати з парламентарною більшістю, з підмогою котрої они піддержують теперішнє правительство і своїх «вольнодумних» міністрів Прадого і д-ра Дершатту, з підмогою котрих они можуть

Процес о чари

в місточку Заболотові 1656 р.

На основі слідчого протоколу.

Подав

Др. Богдан Барвіньский.

Перекладаючи розвідку проф. Володимира Антоновича про «Колдовского»¹⁾ (надруковану спершу в Чубинського: «Труд-ах этнографическо-статистической экспедиции» т. I. ст. 323—459) пише д. Гнатюк в передмові до сего перекладу (п. з. «Чари на Україні». Літературно наукова бібліотека ч. 114, Львів 1905 ст. 1—78) так: «Спеціально у нас, у Галичині, не зроблено в тій сфері науки нічого». Переклад сел, в яким з огляду на ширші круги читачів, пропущено залучені до розвідки проф. Антоновича документи (в числі 70), повинен по словам д. Гнатюка, «спонукати охочих до збираня, а евентуально й опрацюваня відповідних матеріалів». Документи проф. Антоновича, які він вибрав з київського центрального архіву,

обіймають час від 1700—1768 р. Старших документів до сєї справи чомусь-то не подано, хоч не сумніваюсь, що їх згаданий архів мусить мати (Антонович цитує їх кілька в тексті). Мені удало ся найти в львівськїм кравєім архіві актів гродських і земських (т. зв. Бернардинськїм) оден протокол з 1656 р., якого змістом є процес о чари в місточку Заболотові (в Снятинщині). Переповідаючи справу сего процесу, я бажаю тим звернути увагу людей, які тим интересують ся, на бернардинський архів, в яким таких справ можна буде найти чимало (про те впевняв мене віцедиректор сего архіву, др. Прохаска).

Найдений мною протокол, який облятував 4 вересня 1655 р. Generosus Stanislaus Karski в галицькїм гродскїм суді²⁾, носить титул: «Confessata czarownic Zablotowskich». Річ діяла ся 23. січня 1656 р. в місточку Заболотові в Снятинщині. На протоколі підписані: Xawer Koszko, woyt zablotowski, Osadka³⁾, burmistrz, Woytek Ganczasz, Matwey Pa-

kasz, Pilip Pakasz, Marko Markowicz, burmistrz. — Обжалованих зізнавало трое оден мущина Кулик і дві жінки, Галька та Олексина. Кулик зробив 22 зізнаня, Галька 18, Олексина 33. Не всі зізнаня тих осіб відносять ся до самої справи чарів. Знаня переповідаю докладно, одначе характеристичні місця, які відносять ся безпосередно до справи чарів, подаю дословно з оригіналу.

1. Зізнаня Кулика.

Перший зізнавав Кулик «przed tur-turami». Зізнав він, що Олексина і Пилипиха «czarowali się» і на себе «czary wywoływali», що Олексина посилала єго по «lekarstwa do lekarki» та що від приніс їй з Білого Потока від лікарки «chowanca w zbanku»⁴⁾. Також другий раз повторив, що Олексина має дома хованця, по якого єго посилала, а крім сего додав, що у Олексини дома «didko rochacie biegal». Дальше зізнав, що Олексина, Петриха і Пилипиха «umieją czarować u czaruią», що Олексина і Пилипиха «wywoływali» на себе, що ти на мене «nasłala» і ти також на мене «na-

ослаги ути реальні придбана для свого народу.

Як кн. Аверсперг наглядно зазначує, що, не лякаючись «клерикалізму» і «консерватизму» християнських суспільників і зєдинених з ними католицьких людовців, німецький національний союз приневолений числити ся з непохитними цифрами (значить з дійсним реальним положенням парламентарним), щоби вести політику для Німців австрійських, так само не злякав єго висуваний соціалістичним дневником страхопуд славянської більшоости, щоби німецькі політики послухали політичного розуму і зробили союз з рускими послами. Колиб рускі послы числили ся з непохитними цифрами і не лякаючись «клерикалізму» і «консерватизму», зєдинили ся з християнськими суспільниками, котрих провідник др. Люеґер перед десятилітєм був божищем рускої суспільности, тоді могли би з підмогою німецьких послівольнодумців, Чехів і Словінців приневолити також польське коло і правительство щоби числили ся з домаганнями і потребами руского народу, тоді могли би виказати ся реальними успіхами і придбаннями для руского народу замість «принципійальної» політики і «моральних побід. Можна на певно сподівати ся, що сей „еретичний“ погляд наш зустріне ся з новими особистими напастями націонал-демократичного дневника, одначе ми вважали се нашим горожаньским обовязком, не оглядаючись на популярні оклики, вказати на сю дорогу, яка може після нашого переконання єдино довести руский клуб до реальних успіхів. Відчувають се і признають приватно і самі рускі послы, хоч не мають відваги до сего признати ся прилюдно. Але навіть в „Ділі“ натякнув п. Будзиновский, що „практичне житє дуже часто іде цілком иншими дорогами, ніж теория“.

Отже не бавмо ся теориями, а робім те, чого вимагає практичне житє.

дійсні потреби руского народу, котрих не заспокоїмо найкрасшими теориями.

3 бразилійських кольоній.

З листів писаних сего року з Парани до радника п. Т. Реваковича у Львові виймаємо деякі звістки загальнійшої цїхи про українські кольонії і кольоністів в Бразилії.

О. Шкирпан ЧСВВ. з Прудентополіс пише, що нашої садовини в Парані нема і просить, щоби єму прислати щепи яблук, грушок, сливок, ринґльотів, черешень, вишень, агресту, порічок. Найбільший клопіт, коли ті щепи посилати, бо тут цілком инший клімат, а в Бразилії цілком инший. Огородник Дробнер зі Львова каже, що з Страсбурґа, де практикував, висилали щепи до Бразилії в жовтні. — О. Ш. пише, що єму не вдало ся по многих трудах з зернят деревце виховати.

О. Клим Бжуховский ЧСВВ. з Люцени пише, що їздив 1907 з єпископом бразилійским, коли сей звиджував всі церкви по кольоніях руских, як в Марцеліні, Антоніо Олінті, Люцені, Жанґаді, Прудентополісі. Єпископ хвалив Русинів всюда за їх порядки, підносив, що хоть мало в Бразилії руских сьвящеників і що руский сьвященик мимо найщирійшої волі не може більше відвідіти рускі кольонії, як два рази в році, однак Русини реліґійні заховують свій обряд. Єпископ сказав, що инакше представлено єму Русинів та що ту темну заслону, котру кинено на Русинів, він з них знімає. Чудував ся дуже нашим руским пісням й признав кілька разів, що декрет Конґр. de прог. fide з року 1899 кривдить дуже Русинів і казав, що при своїм найбільшій побуті в Римі старати ся буде, щоби єго знесено. Знесенє сего декрету було би для Русинів в Бразилії щастєм. Для удержаня обряду руско-католицького і для добра Русинів в Бразилії є конечне, щоби Русинів виняти з під власти латинських єпископів. Невимовно є тяжка праця руско-католицьких місіонарів в Бразилії, бо рускі кольонії віддалені на кілька днь дороги одна від другої і то їде ся з конем з річами, се троха за трудно. Коли би так Єго Ексц. о. Митрополит Шептицкий зволили приїхати сюда і коли би пізнали тут на очі ті трудности, ті віддалені просторони, куди гонити мусить тутешній місіонар, та коли би побачили тих бідних Русинів з слезами благаючих духовної помочи, инакше подумали би о нашій місії і постарали би ся, щоби сповнено зовсім у-засаднені бажаня Русинів бразилійських.

„Сего року (1907) я перебував — пише о. Клим. — в кольонії Антоніо Олінто через сьвята Великодні цілий місяць, в часі сьвят я посьвятив престол в новій красній церкві, побудованій з брусів „імбуя“ (подібного до нашого дуба). Русини на сій кольонії перший раз за 12 літ їли сьвячену паску. Що за втіха була, годі висказати; кольоністи від півночи тягнули ся з пасками на плечах (декотрі мешкають і 10 кільом. далеко від церкви), щоби бути сьвідками торжества, котрого по виїзді з Галичини не бачили. Крім Русинів зібрало ся много Бразиліяннів і дивували ся, що Русини тільки хліба та ковбас понаносили до церкви та думали, що то їх будуть по богослуженю приймати. — Той рік був для Бразиліяннів дуже прикрий. Бразиліянни жиють майже з „herva mate“ а садять дуже мало. А сей рік був дуже посушний; много кукурудзи і фасолі пропало, через що і ціна тих продуктів піднесла ся дуже; за карбер фасолі плачено висше 30 мільрейсів, де звичайна ціна була 12 мільрейсів. Тепер у Бразиліяннів біда — навіть не мають „batata“ рід бульб... Я все в дорозі — тепер виїжджаю знов на Жанґаду і Марцеліну... се займе найменше два місяці. Поляки дошкуляють чим раз більше, хоч я стараюсь всюда від них утікати, але о тім дало би ся много писати...

(Конець буде).

słala», що Пилипиха плаче на арендарку в вязниці »że z nią kiedy czarowała«. Цікаве отсе зізнанє Кулика: „Doboszka browar zepsowała, że piwo nie kisło, aż ieu Bileski kupił konew piwa u znowu to odczyniła“. Довідуємо ся також, що Олекса казав »browar czarować dla aredu«, що Галька з Олексиню також »o czarach wie wszystkich«, що Якубіха Васкова »nie wstanie nigdy bez czarów«.

Як з зізнань Кулика, так і з инших довідуємо ся, що чари обжалованих були звернені проти пана Карского в Заболотіві. Кулик зізнав, що Олексина і Петриха давно завзяли ся на пана, що паньські діти погинули через Петриху і Олексину, бо она дала їм »wypię«, а Олексина згубила їх »dla aredy, że teraz nie panowała mówiąc, gdy mu dzieci pomę, to pieniądze z Zabłotowa Pan«). Пилипиха, Петриха і Олексина, »w domu gdy się do kupy poschadzały« говорили, що „nie bude tut Karski panowaty, tak się często chwaliłi na pana“. „Werhunien-

ki też z nimi nakładali sestra z sestra, kuma z kuma“ Знов цікава подробиця в зізнанях Кулика, що »chlebem tym czarowali, co go w piecu zalewają przez pos«. Неясне реченє в протоколі також отсе: »Powolał Hawryczkę z Dymideza że widma iets Kowalska stara Tomaszycza Halina dziewczę tu człowieka zaraz zabija«. Признав ся також Кулик, що він wraz з Олексиню, Петрихою і Пилипихою чарував паньство.

Крім зізнань, які відносять ся безпосередно до справи чарів, находимо в протоколі ще отсі зізнаня Кулика. »Jaska Urzędnika« забив він в Білобожниці „o ranszczyznę“. Пилипиха Петриковскому двоє дїтий в Білім Поточі „umorzyliśmy z Wasilem Pobereznikiem“. Слїдуюче реченє з огляду на се, що перед ним згадує ся про Олексину і Петриху, можна піднести до котрої небудь з них, а іменно, що пану Людзецкому всіх людей »podnuszycyła«. Вкінци зізнав Кулик, що „Grzesko z Tymkiem“ забили „dzwonnika“, який ночував в гїмні у Олексини

і взяли у него 80 золотих. Тїло лежить „za Turką pod gurą przeciwko pasiece“.

(Конець буде).

¹⁾ Здебільша на основі матеріялу, зібраного Антоновичем написана розвідка Сьлєцкого: »Колдовство въ югозападной Руси въ XVIII ст.« (Кієвская Старина 1889, т. 15 юнь, ст. 193—236).

²⁾ Castr. Halic. T. 147, p. 1963—7.

³⁾ Імени не міг я відчитати.

⁴⁾ гр. Лепкій: »Хованець« або »богъ — домовикъ«. (Зоря 1883, ч. 7, ст. 114—115). З етнографічних матеріялів пор. Етнографічний Збірник XV, ст. 96—106 (Хованці).

⁵⁾ Реченє неясне. Чи не має тут бути »przeziądzie« або »pójdzie«, зам. »pieniądze«? Пор. низше зізнаня Гальки.

Вісти з Марока.

Вісти, які надходять з Марока, а особливо з Каса Блянки, доказують, що поспіх і енергія французького міністерства війни були зовсім на місці. В Каса Блянка зруйнували ворохобники цілу торговельну частку європейської ділянки, обрабували пошту на 25.000 пезетів, банки на кількості тисяч, всі склепи, склади і приватні мешкання. В порівнянні мало було жертв в людях тільки тому, що тубольці надто були заняті легким рабунком. Але вже на найближші дні стягалися зі всіх сторін чорні постати Маврів і Кабилів, жадні рабунку і крові. Та в тім перешкодили їм далекострільні пушки французьких та іспанських кораблів.

Скорий приїзд європейських військ і бомбардування Каса Блянки зробили величезне враження в цілій Мароку. Підюженні уми чорноскірих мусіли застановитися, чи варто наражувати ся на страшні стріли воєнних кораблів, які вже за два дні появилися у всіх пристанях краю, де живуть Європеїці. Султан казав з Фезу повідомити французького консуля, що обурений з причини поганих починів, сповнених на Європеїцях, готов уділити всякого задоситьчинення, а особливо усунути башу в Каса Блянка і покарати винуватих. Султанський висланець заявив окремо, що султан готов дати матеріальне відшкодоване за майно і житє потерпілих чужих горожан. Мимо сего Франція та Іспанія висилають дальші відділи війська до Марокка, а се тимбільше, що хотий в пристанях панує всюда супокій, то в глибині краю дає ся відчувати рух, супротив якого треба бути приготованим на якісь нечаяні, підіздові напади.

Та одно стає характеристичним у сій баталії. Французські воїни виявили велику карність і хоробрість в акції, супротив лихо вооруженого вправді, але вдесятеро численнішого ворога. Похвали, які з сего приводу уділило воїнам французьке соціалістичне правительство, одушевили деяку частку французької преси так дуже, що зачала вже писати дітирамби в честь французького оружя, пригадуючи наполеонські часи. Друга частка преси остерегає перед тими фантастичними окликами „На підбій Африки“ і радить не заавантуровувати ся, а ділати спільно з державами, бо инакше не оплатить ся шкірка за виправу. А спонукую до сего дав той французький воїк, який має вже усталену славу нехоти до військової служби і браку дисципліни внаслідок завзятої і довголітньої антимілітарної пропаганди! Се починає в неоднім згляді.

Турецко-перський конфлікт.

Нечаяний напад Турків на перську територію представляють обі сторони дуже відмінно. Іменно Турки вважають себе зачепленою стороною, а перчать, немов би они переступили границю своєї держави. Однак мимо непевности границь, всеж таки перське представлення видаєсь ближшим правди. В сій справі інтерве-

нював російський посол Зіновев, а англійський посол підійме ся інтервенції з другої сторони.

До тепер остали старання посередників без успіху, бо султанови фалшиво представлено справу. Перський посол, який є визначним, активним прихильником мира, жадає покарання турецького генерала дивізії і грошевого відшкодованя для потерпілих. Порта розіслала до послів циркуляр, в яким представленя факту, як его зіставили в Тегерані, заперечує рішучо і подрібно, вказуючи на пограничні відносини. На те перський посол зробив нагле представлення з внесенем на порішення конфлікту мішаною комісією і порта пристала на се предложеня. Повірено сю справу пограничній комісії, яка минулого року рішала спір коло Мозулю також на турецько-перським пограничю.

Просимо відповісти передплату.

Новинки

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Євдокима прав.; римо-кат.: Гіполита. — В середу: руско кат.: Чесного Хреста; римо-кат.: Евзевія.

— **Сесії соймів.** З Відня доносять: Осіння сесія соймів буде тривати від 9. вересня до 15. жовтня з виїмком чеського, тирольського і істрийського, що до яких ведуть ся переговори. При кінці серпня зберуть ся у Відні кравці маршалки задля обговореня програми праці соймової сесії. Дальматинський сойм займе ся управлєнням язикової справи в школі і в уряді.

— **Вчєрашня неділя** була у Львові правдиво літнім днем. Духота і спека дійшла до найвисших щєблів тепломіра. Добродійством був дощик, що почавши від год. 8. рано, кілька разів скроплював львівські порохи. Уряджений тов-ом „Сила“ фестив згромадив масу народа. Забави при звуках сокільської музики з Малехова, товариські гри і гарні виграні настрої фестиванців дуже весело, що дає споукую доброго поведження дальших руских фестивів сего року.

— **Пам'ятник Б. Хмельницького в Києві** З нагоди 250-літних роковин смерті гетьмана Хмельницького, які припадали в останню суботу, подає „Рада“ в фейлєтоні між иншим, як поставлено пам'ятник Хмельницькому в Києві: Як тільки погляну я (пише фейлєтоніст „Ради“) на пам'ятник Хмельницького на Софійській площі, зараз пригадує ся мені его історія. Думка поставити Б. Хмельницькому пам'ятник — на спомин „присоединенія Малороссія кь руському государству“, повстала, як відомо в половині минулого століття. З початку оповіщено було на пам'ятник підписку по вїй державі, але „единая и недѣлямая Россія“ якось не дуже то спішала давати на сю справу гроші. Щож спеціально до українського громадянства, яке саме в тім часі несло на собі всі наслідки того „присоединенія“, то воно теж не виявляло великої охоти увіковічювати его пам'ятниками. На допомогу справі з пам'ятником прийшов сам державний скарб та морське відомство, пожертвувавши 1600 пудів мідю, з якої і вилито в 1879. році фігуру гетьмана на коні. Після сего „козацькому батькови“ — на щастє тільки мідяному — довело ся зазнати і поліцейського участку, де він за браком коштів на пєдестал, переховував ся майже до хвилі его устанєня на Софійській площі. Визволити фігуру Богдана з участку допомогла вже кріпостна інженерна управа, яка подарувала на пєдестал 30 кубічних сажнів граніту. Коли вже ставили пам'ятник, знов

трафилась пригода, не позбавлена деякого гумору; повстало непорозуміння, в яку саме сторону звернути хвіст гетьманського коня. Як відомо, Софійську площу замикають з одного боку Софійський собор, з другого Михайлівський монастир, а третого „присутственныя мѣста“, інституції поважні, і звертати проти котрої небудь коня хвостом, виходило якось буцім то трохи „непочтительно“, бо хвіст, хочби й коня героя, все таки оставь ся... хвостом. Справу нарешті яхось поладнано, за теж дякуючи тим, „етікетальним“ причинам лице гетьмана звернено в якомусь доволі неозначеному напрямі.

— **Кацапске віче в Сереті на Буковині.** Серет, невеличке повітове містечко 5 миль на полудне від Черновець, заселене переважно Русинами. Є там трєх кацапських інтелігентів, які заложили читальню Качковського і вилочують для неї членів поміж темним міщанством. Міщани ще не знають, що то є партія, не розріжяють „руських“ від „русских“, а кількох народовців інтелігентів в Сереті зовсім не дбає про їх освідомленє. Сях кілька заміток годило ся подати для зрозуміння, чому пос. Глєбовіцький вибраний в Золочівщині заїхав дня 6. с. м. на віче до Серету. Про се віче появили ся доси лише короткі але шумні вістки, розтелеграфовані самими кацапами, а ще найбільше написав про него Czernow. Tagblatt, якого кореспондента з того віча викинено і побито, як звичайно на кацапських вічах. Про се віче доносять ось що: Цілею віча було жаданє поділу дібр гр.-прав. реліг. фонду між мужиків. О. Богатирець повтав вібраних і подякував за численну участь. Говорив по нїм судія др. Могильницький. Він представив тяжке положенє мужиків і силкував ся доказати, що жаданє поділу дібр оспразданє. Підчас его мови склали ся три пригоди. Насамперед мужики відтягнули на бік учитель Тотовскула (Українець) і побили до крові. За хвилю кинули ся кулаками на кореспондента „Czernowitzer Tagblatt-y“, а коли дорогою до купелів надійшов покінчений правник Квірсфельд, товпа двинула ся на него, кинула на землю і тяжко побила. Треба сконстатувати, що в часі тих побоїв не роблено вічого для охорони безборонних і невинних. По др. Могильницьким говорив посол др. Глєбовіцький та инші бесідники. Віче закінчило ся о год. 2. по полудни оваціями для др. Глєбовіцького. З поміж резолюцій ухвалених на вічу, одна солідаризує ся з польською програмою Маркова й Глєбовіцького та протєстує проти відібраня голосу пос. Маркову, а друга взиває галицьких послів вибраних на „русько“-народній програмі обороняти інтереси буковинських мужиків, бо до своїх послів з українського клубу вони не мають довіря. На вічу, як доносять німецькі газети, було аж поверх 12.000 (?) людей.

— **Тєлєфон Відень-Львів** має бути небавам переоблєнений і улішєнений. Є се, як звісно, одна з найдєвщих ліній телефонічних і часто пєчє ся і пєрєриває. Голос на сій лінії доходить дуже слабо. Як звісно, голос через телефрїчні дроти воздушні доходить найдальше на 1.200 кїлм., а лінія Львів-Відень має поверх 800 кїлм. довготя. Недавно повело ся проф. Пуїянови в Америкі винайти спосіб скріплєня електричної струї при телефонах і сей винахід мають примінити при лінії Львів-Відень. Рівночасно телефонічна лінія має бути продовжена до Черновець.

— **Огні.** В фабрїці проф. Левинського у Львові вибух в ночі на вчєра огонь і знищив дах над кітлівнею і частє даху над галєю машин. Пря огня ратував відважно з міською сторожею покарною руский „Сжіл“ зі Сквилова.

— **Лихварі, яких всєгда много.** Перед карним судом в Мєнахові покінчив ся недавно шістьгжєтєвий процєс проти 16 лихварів, між якими була 2 офіцїра і лікар. Управлєнно лихву на високу скалю. Позички доходили неєз до півмїлїонєвих квєт, а процєнт поверх 100. Лихварів засудив суд на вазницю від 3 місяців до півтрєта літа.

— **З Піввисокого** доносять: Дня 7. с. м.

приїхало із Станиславова кілька робітників і вибрали ся в дорогу до Чесник, до будови церкви. В громаді Лопушна прийшло межі двома мулярами до суперечки, підчас якої один з них виймив різницький ніж і з цілої сили пхнув ним другого в саме серце і убив его на місці. Убийника спіймали зараз теслі, що працювали побіч і привязали его до бар'єри, побіч своєї жертви. Відтак післали по жандармерію, котра відставила убийника до Рогатина.

Опозиції.

— **Репертуар руского театру в Раві рускій.** В відновленій салі сторожи огневої. Початок о год. 8. вечером. Білети продає аптика.

Ві второк дня 13. с. м. „Ой не ходи Грицю“ народний образ в 5 діях Александрова.

В четвер дня 15. с. м. „Галька“ опера в 4 діях С. Монюшки.

В суботу дня 17. с. м. „Жиди“ сензаційна драма в 4 діях Чірікова.

В неділю дня 18. с. м. „Запорозець за Дунаєм“ народна опера в 3 діях і „Вечерниці“ Ніщинського.

В понеділок 19. с. м. „Суета“ комедія в 4 діях Карпенка-Карого.

— **Перенесеня.** Намісник переніс старшого комісаря повітового Івана Мандзеля з Вадович до Львова, секретаря намісництва Володислава Гошарда з Велички до Львова; старших комісарів повітових: Володис. Красуцького зі Старого Самбора до Станиславова і Каз. Вайдовського зі Стрия до Львова; комісарів повітових: Івана Лопушницького з Ліска до Львова, Романа Комара з Яворова до Львова, Мар. Ягусіньського з Калуща до Стрия, д-ра Фран. Кшишкі з Заліщик до Львова, Андр. Гофмана зі Зборова до Стрия, д-ра Вяч. Внучка Лобачевського зі Львова до Заліщик, Гер. Левицького з Добромилля до Калуща, д-ра Каз. Хлаповського зі Львова до Бялої, д-ра Йос. Шабенбек-Сроковського зі Снятина до Львова, Ром. Сьвітальського з Товмача до Гусятин і Ст. Шавловського зі Стрия до Станиславова; концентів намісництва: Стан. Товарицького з Тарнобжега до Львова, Владислава Білобжеского зі Збаража до Підгаєць, Льва Мікоша з Домброви до Львова, Юліана Уейського з Бірки до Сокаля, Фел. Мецгера з Гусятин до Ясла, Л. Альбрехта з Ярослава до Львова, Вл. Лишковського зі Львова до Ст. Самбора, Тад. Малиновського з Підгаєць до Добромилля і Я. Беньявського зі Львова до Дуброви; та практикантів концентів намісництва: Вільг. Гофмюля з Мостиск до Вадовиць, Ал. Скорунку Педлевського з Коломиї до Львова, Дион. Вілюша з Ясла до Львова, Алекс. Висоцького зі Львова до Бохні, др. Ром. Шавловського зі Львова до Товмача, Сат. Мравінчіча з Гусятин до Бродів, Фльор. Кемпінського зі Львова до Яворова, Кар. Бішгофа зі Львова до Бірки, Ад. Скажинського зі Сокаля до Мостиск, Каз. Новицького зі Львова до Нового Торгу, Чесл. Павликовського зі Львова до Снятина, Вл. Ольшевського зі Львова до Коломиї, Тад. Глюговського зі Львова до Підгаєць, Ат. Павликевича зі Львова до Ліска і Стан. Гаврота зі Львова до Гусятин. — Намісник приділив секретаря намісництва, Стан. Бідермана і конд. практиканта намісництва, Сев. Креховецького, до служби в старостві львівській.

— **1.000 моргів подільського ґунту** при гоштинці, 1/2 милі від міста і залізниці, разом або через парцеляцію легко купити. Зголосувати ся треба зараз, а всякі інформації дає о. Кульчицький, Підпечари, п. Тисьмениця.

— **3 залізниць.** „Газета Львівська“ оголошує розписане достави матеріялів деревляних, потрібних для ц. к. дирекції залізниць державних в Львові на рік 190. Дотичні офerti, виставлені на приписаних формулярах треба подати найпізнійше до 10. вересня с. р. години 12. в полудне до ц. к. дирекції залізниць державних у Львові. Близші услія сеї достави подані суть в Газеті Львівській з дня 15. серпня с. р. а можна їх переглянути або одержати в відділах 3 і 4 згаданої дирекції залізничої.

Наука, штука, література.

— **Невмірака.** Історична фантазія в одній дії. Написав Зенон Наколесник. Львів. Накладом А. Хойнацького. З друкарні В. А. Шийковського. 1907. Стор. 28, 8°. Ціна 50 с. Набувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна 1. — „Невмірака“ в сценічним образом, патріотичного змісту, і був печатаний з початком сего року в фейлетонах нашої часописи. Вже тоді з многих сторін звертали ся до нас театральні кружки о дотичні числа газети, але всім замовленням ми не могли вдоволити. Появу „Невміраки“ друком, думаємо, привитають проте аматорські театри з вдовolenем.

— **Ярослав Гордінський.** Причинки до студий над „Невідомою“ І. Котляревського. І. Часть. В Коломиї 1907. З друкарні В. Бравнера. Стор. 45, 8°. Ціна 40 сот. Набувати можна в книгарні Наук. тов-а ім. Шевченка у Львові.

— **Видавничий комітет** в Львові приступає до видання літер.-артист. збірника, присвяченого пам'яті Алекс. І. Герцена і просить руских письменників без ріжничі партій о надсилане матеріялів до друку.

Телеграми

з дня 12. серпня 1907.

Київ. Люблинський губернатор затвердив статут „Тов-а народної просвіти в холмській Русі“, якого задачею буде спіняти Русинів перед польонізацією.

Софія. Святочиний обхід ювілею панованя князя відбуде ся дня 28. с. м. р Софії.

Суель. Корейске військо в Гонджу і Воншу зворохобило ся. Проти тих залог виїхала японська кіннота.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, ресторація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 10. і 11. липня: Йос. Процьок з Улашковець, Іван Ремеза з Бережан, о. Іван Джулинський з Болотні, Вол. Видницький з Торського, Ат. Скобельський з Золочева, Йос. Савицький з Пільзна, Вол. Левицький зі Львова, Мих. Грушкевич з Кракова, Теод. Дудинський з Черновець, Меч. Макогонський з Тучна.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний). приймає обезпеченя будинків, всяких річій домашніх і господарських, збіжжя і паші на случай шкід заподіяних через пожар. Оплата премій мала, а к ристь для погорівших велика.

Шкоди ліквідуює і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають заурочені 2 господарі селяни з поміж членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечені члени по 10 сот. за кождо корону заплаченої річної премії.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, і т. д. приймають поліс „Дністра“ при уділюваню позички.

Житєві обезпеченя приймає „Дністер“ для Краківського Товариства, а провізію від таких обезпечень відступає „Дністер“ на добродійні цілі.

Поясненя до обезпечень уділяє Дирекція або агенти

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділеня агенції. До тепер дістали агенти 969 507 К провізії.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
инші фонди заосмотреня	„ 25.000 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. серпня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлєнє. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартисні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталєній касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переходувати може свов майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдодігнійш зарядження. Привиси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5 50	8 55	1 30	5 25	9 50
Кракова	7 20	9 45	—	8 40	2 31
Ряшева	—	—	1 10	—	—
Підволочиск	7 20	12 00	2 16	5 40	10 30
Черновець	8 05	—	2 25	—	9 00
Черновець	—	—	3 35	—	12 20
Станиславова	5 55	—	—	—	—
Коломиї	—	10 05	—	—	—
Стрия	7 29	11 50	3 51	—	10 50
Нустомят	7 29	11 50	3 51	9 40Н	10 50
Самбора	8 00	10 30	1 55	—	9 20
Любіня	8 00	10 30	1 55	9 20	11 50†
Рави рускої	7 10	12 40	4 20	—	—
Янова	8 22	1 15	5 00	9 25	10 10†
Брухович	7 10	12 40	1 4 †	4 50	8 20
Брухович	10 05†	—	3 2 †	5 30	9 35†
Зимної води	5 50	7 25	1 10	5 25	9 50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3 45	8 25	2 45	7 05	11 10
Кракова	—	8 40	6 15	7 20	12 4 †
Ряшева	—	—	4 05	—	—
Підволочиск	6 20	10 45	2 17	7 00	11 15
Черновець	6 10	9 20	1 55	—	10 4†
Черновець	—	—	—	—	2 4†
Станиславова	—	—	—	5 50	—
Коломиї	—	—	2 35	—	—
Стрия	7 30	—	2 28	6 25	11 30
Нустомят	7 30	10 45Н	1 28	6 25	10 30
Самбора	6 00	9 05	4 30	—	10 5†
Любіня	6 00	9 05	2 10†	4 30	10 5†
Рави рускої	6 12	11 05	—	7 10	11 35†
Янова	6 58	9 15	1 35†	3 85	6 30
Брухович	6 12	11 05	2 28	5 45	8 34†
Брухович	9 05†	12 41†	3 45	7 10	11 35†
Зимної води	3 45	8 40	4 05	7 20	11 00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і сьвята означені †, — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.